

Kancelaria Adwokacka, adwokat Marcin Bielecki

16-100 Sokółka, ul. Grodzieńska 33,

tel.603116009

e-mail: mbielecki@adwokatsokolka.pl www.adwokatsokolka.pl

Sokółka dnia 15.12.2015r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Al. Jana Christiana Szucha 12a,

00-918 Warszawa

SKARGA KONSTYTUCYJNA

INFORMACJE OGÓLNE.

Imię i nazwisko skarżącego: **M T**

Adres skarżącego:

Imię i nazwisko pełnomocnika skarżącego: **adw. Marcin Bielecki**

Adres Kancelarii Adwokackiej: **16-100 Sokółka , ul. Grodzieńska 33, Nr wpisu 539**

Data złożenia wniosku do Sądu Rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu:
01.10.2015r.

Data doręczenia informacji z ORA w Białymstoku o ustanowieniu skarżącemu pełnomocnika z urzędu: **13.11.2015r.**

OKREŚLENIE PRZEDMIOTU SKARGI KONSTYTUCYJNEJ.

Działając w imieniu **M T** , jako jego pełnomocnik, ustanowiony **z urzędu** na podstawie art.79 Konstytucji R.P. oraz art.46 ust.1 ustawy z dnia 01 sierpnia 1997r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1997r., Nr 102, poz.643 z późn. zm.) wnoszę o stwierdzenie, że:

- art. 113 a § 3 ustawy z dnia 06 czerwca 1997r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 1997 nr 90, poz. 557, ze zm. na datę wydania orzeczenia stanowiącego podstawę wniesienia skargi konstytucyjnej);

w zakresie, w jakim przewiduje, iż zamówienie na paczkę żywnościową dla skazanego może być złożone tylko przez osobę najbliższą jest niezgodny z art. 32 ust.1 i 2 w zw. z art. 41 ust. 4, art. 2 Konstytucji R.P.,

PODSTAWY WNIESIENIA SKARGI

Podstawą wniesienia skargi na art. 113a § 3 Kodeksu karnego wykonawczego (dalej: k.k.w.) jest niezaskarżalna odpowiedź na skargę Sędziego Penitencjarnego Sądu Okręgowego w B z dnia .08.2015r. o sygn. akt , w której stwierdzono niezasadność wniesionej przez M T skargi na niezrealizowanie przez Areszt Śledczy w B paczki żywnościowej zamówionej przez osobę jego znajomej. Przedmiotowa odpowiedź na skargę została doręczona skarżącemu w dniu 12.08.2015r. Od przedmiotowego rozstrzygnięcia Sędziego Penitencjarnego wydanego w ramach pełnionego nadzoru penitencjarnego nie przysługuje środek odwoławczy.

Skarżący wyczerpał również tryb skargowy przewidziany w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.(vide Pismo z dnia listopada Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w B)

W chwili składania skargi konstytucyjnej skazanemu nie przysługuje już żaden środek ochrony prawnej dzięki któremu mógłby dochodzić ochrony swoich praw.

STAN FAKTYCZNY

W lipcu 2015r. skarżący był osobą odbywającą karę pozbawienia wolności między innymi na terenie Aresztu Śledczego w B . M T nie posiada na wolności bliskiej rodziny jednakże utrzymuje liczne kontakty listowne ze swoimi znajomymi przebywającymi na wolności w tym z osobą E B W dniu .07.2015r. na konto Pomorskiej Instytucji Gospodarki Budżetowej Oddział w C

wpłynęła kwota   zł wpłacona przez E   B   ze wskazaniem w tytule wpłaty, iż kwota ta jest przeznaczona na paczkę żywnościową dla skazanego M T   Areszt Śledczy w B   , w którym przebywał skarżący pomimo wiedzy o wpłaconej kwocie odmówił realizacji paczki żywnościowej wskazując przy tym, iż osoba wpłacająca środki pieniężne nie jest osobą najbliższą dla skazanego, której przysługuje uprawnienie złożenia zamówienia na paczkę żywnościowej. W dniu   .07.2015r. M T   złożył skargę do Sądu Okręgowego w B   VI Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru Nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnym zarzucając organom więziennym naruszenie obowiązujących przepisów prawa w tym praw konstytucyjnych. W dniu   .08.2015r. Sędzia Penitencjarny Sądu Okręgowy w B   IV Wydział Penitencjarnego i Nadzoru Nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych w ramach wykonywanego nadzoru penitencjarnego uznał skargę M T   za niezasadną, wskazując, iż działania administracji Aresztu Śledczego w B   były zgodne z obowiązującym od dnia 01.07.2015r. porządkiem prawnym. W treści pisma Sędziego Penitencjarny powołał się bezpośrednio na dyspozycje art. 113a § 3 k.k.w. w brzmieniu od 01.07.2015r. oraz art. 115 § 11 k.k. wskazując, iż osobą E   B   nie posiadała uprawnienia do złożenia zamówienia na paczkę żywnościową dla skarżącego. Przedmiotowa odpowiedź została doręczona skarżącemu w dniu   .08.2015r. Skarżący przed dniem złożenia skargi do Sądu Penitencjarnego złożył również skargi w trybie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, które również nie zostały uwzględnione przez organy je rozpoznające.(vide Pismo z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej)

Wniosek skarżącego o zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych i wyznaczenie pełnomocnika z urzędu wpłynął do właściwego Sądu Rejonowego w S   w dniu 01.10.2015r. Natomiast informacja z Okręgowej Rady Adwokackiej w Białymstoku o ustanowieniu pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej został odebrana przez pełnomocnika z urzędu w dniu 13.11.2015r.

SPRECYZOWANIE ZARZUTÓW NIEZGODNOSCI Z KONSTYTUCJI

Skarżący kwestionuje zgodność zdania trzeciego dyspozycji art. 113 a § 3 k.k.w.

Art. 113a § 3 k.k.w. Skazany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę żywnościową, w skład której wchodzi artykuły żywnościowe lub wyroby tytoniowe zakupione za pośrednictwem zakładu karnego. Skazany otrzymuje paczkę żywnościową po złożeniu zamówienia na piśmie oraz po pokryciu kosztów przygotowania paczki. Zamówienie może być również złożone przez osobę najbliższą.

i wnosi o uznanie go za niezgodnego :

z art. 32 ust. 1 Konstytucji R.P.

Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne

art. 32 ust. 2 Konstytucji R.P.

Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

w zw. art. 41 ust. 4 Konstytucji R.P.

Każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny.

z art. 2 Konstytucji R.P.

Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

UZSADNIENIE ZARZUTÓW

Skarżący kwestionuje zgodność zdania trzeciego dyspozycji art. 113a § 3 k.k.w. z art. 32 ust. 1 i 2 w zw. z art. 41 ust. 4 Konstytucji R.P., art. 2 Konstytucji R.P.

Z powołanego przepisu art. 32 ust. 1 Konstytucji wynika zasada, iż każdy ma prawo do takiego traktowania, jak osoby znajdujące się w analogicznej (co do istotnych elementów) sytuacji. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, zasadę równości należy rozumieć w ten sposób, że „Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w

równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. Oceniając regulację prawną z punktu widzenia zasady równości należy rozważyć, czy można wskazać wspólną cechę istotną uzasadniającą równe traktowanie podmiotów prawa, biorąc pod uwagę treść i cel danej regulacji prawnej (tak w wyroku z dnia 6 maja 1998r., sygn. akt K 37/97, OTK z 1998r, Nr3, poz. 33, por. wyrok z dnia 7 marca 2012r., sygn. akt K 3/10, OTK ZU nr 3/A/2012, poz. 25)

W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż z zasady równego traktowania wynika dyrektywa różnego traktowania różnych podmiotów, które nie charakteryzują się cechą relewantną. Przedmiotowe stanowisko dobitnie zostało wyrażone w wyroku z dnia 6 maja 1998r., zapadłym pod sygn. akt K 37/97, w którym wskazano *„Zasada równości zakłada jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej. Równość wobec prawa to zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium różnicowania. Aby odpowiedzieć na pytanie, czy dane kryterium może stanowić podstawę różnicowania podmiotów prawa, należy rozstrzygnąć: czy kryterium to pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji; czy waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania; czy kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami, czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych”* (orzeczenia: z 3 września 1996 r., K. 10/96, OTK ZU Nr 4(7)/1996, s. 280- 281, z 16 grudnia 1996 r., U. 1/96, OTK ZU Nr 6(9)/1996, s. 530 i n.).

Zasada równości zakłada jednakowe traktowanie podmiotów podobnych, wyodrębnionych ze względu na cechę relewantną w określonej sferze stosunków społecznych, natomiast sprawiedliwość ujawnia czy przyjęte kryterium wyróżniające jest prawidłowe i odpowiednie do sytuacji danej osoby. (wyrok TK z dnia 24.03.2006r., sygn. akt K 5/05, OTK ZU 5/A/2009, poz. 59).

Natomiast z art. 32 ust. 3 Konstytucji RP wynika zakaz dyskryminacji tj. zakaz wprowadzania różnicowań o nieuzasadnionym charakterze. Stanowi on konsekwencje zasady równości, właśnie z tego powodu, że oznacza zakaz wprowadzania różnicowań niezasadnych i arbitralnych. Zakazane jest wprowadzanie regulacji wprowadzających regulacji

pogarszających sytuację określonych podmiotów podobnych(dyskryminacja sensu stricte) oraz unormowań polepszających sytuację określonych podmiotów(uprzywilejowanie).

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w treści uzasadnia wyroku z dnia 15 lipca 2010r. zapadłym pod sygn. akt K 63/07 *„Zakaz dyskryminacji wynikający z art. 32 ust. 2 Konstytucji nie jest tożsamy z zakazem różnicowania sytuacji podmiotów prawa. Jest to natomiast zakaz nieuzasadnionego, różnego kształtowania sytuacji podobnych podmiotów prawa, w procesie stanowienia oraz stosowania prawa. Dyskryminacja oznacza zatem nienadające się do zaakceptowania tworzenie różnych norm prawnych dla podmiotów prawa, które powinny być zaliczone do tej samej klasy (kategorii), albo nierówne traktowanie podobnych podmiotów prawa w indywidualnych przypadkach, gdy zróżnicowanie nie znajduje podstaw w normach prawnych. Tak więc dla oceny danej sytuacji jako dyskryminacji, albo jej braku, istotne jest określenie kryterium zróżnicowania, a także ocena zasadności jego wprowadzenia. W przypadku podmiotów podobnych, należących do tej samej klasy (kategorii) istotnej, domniemanie przemawia za brakiem zróżnicowania.”*(wyrok TK z dnia 15 lipca 2010r. sygn. akt K 63/07, OTK ZU 6/A/2010, poz. 60)

Z treści art. 41 ust. 4 Konstytucji płynie natomiast nakaz humanitarnego traktowania osoby pozbawionej wolności. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w treści uzasadnienia wyroku z dnia 26 maja 2008r. sygn. akt K 25/07 *„Traktowanie „humanitarne” obejmuje coś więcej niż tylko niestosowanie tortur i zakaz traktowania okrutnego, nieludzkiego i poniżającego, o którym mowa w art. 40 Konstytucji. Traktowanie humanitarne musi uwzględniać minimalne potrzeby każdego człowieka, z uwzględnieniem przeciętnego poziomu życia w danym społeczeństwie, i wymaga od władzy publicznej pozytywnych działań w celu zaspokojenia tych potrzeb.”*

Z dyspozycji art. 2 Konstytucji R.P. płynie zaś zasada sprawiedliwości społecznej. Zgodnie z powołaną zasadą Państwo ma stać na straży sprawiedliwości społecznej między innymi poprzez nie stanowienie prawa, które pozostawałoby z tymi zasadami w sprzeczności lub godziło w nie. Jak wskazuje się w doktrynie sprawiedliwość społeczną ma przede wszystkim ograniczać drastyczne różnicowanie członków społeczeństwa należących do określonych grup społecznych oraz realizować postulat udzielania pomocy państwa osobom pozostającym w krytycznej sytuacji. (zob. W. Sokolewicz. Konstytucja R.P. Komentarz do art. 2, Warszawa, s. 68)

W ocenie skarżącego treść zdania trzeciego dyspozycji art. 113a § 3 k.k.w. prowadzi wprost do różnego ukształtowania uprawnień do uzyskania paczki żywnościowej przez osoby pozbawione wolności jedynie z uwagi na posiadanie, lub też nie posiadanie przebywających na wolności osób, którym ustawa przyznaje przymiot „osób najbliższych” dla skazanego. Aktualne ukształtowanie treści zdania trzeciego art. 113 a § 3 k.k.w. powoduje de facto, iż skazany nie posiadający najbliższej rodziny, ani innych osób wyszczególnionych w dyspozycji art. 115 § 11 k.k. zostaje pozbawiony prawa do uzyskania raz w miesiącu paczki żywnościowej zamówionej przez osobę trzecią przebywającą na wolności. Zdaniem skarżącego wprowadzenie przez ustawodawcę przedmiotowej regulacji niewątpliwie godzi w zasadę równości wobec prawa naruszając w tym prawo do humanitarnego traktowania każdego skazanego, który tylko i wyłącznie z powodu nieposiadania „osób najbliższych” zostaje pozbawiony prawa do pozyskania dodatkowego comiesięcznego oprowiantowania. Aktualne brzmienie części kwestionowanego przepisu prowadzi przy tym do bezpośredniej dyskryminacji osób takich jak skarżący tj. odbywających karę pozbawienia wolności nieposiadających na wolności osób najbliższych w rozumieniu art. 115 ust. 11 k.k.

Powyżej powołane argumenty w ocenie skarżącego świadczą, iż zdanie trzecie art. 113 a § 3 k.k.w. w zakresie w jakim przewiduje, iż zamówienie na paczkę żywnościową dla skazanego może być złożone tylko przez „osobę najbliższą” jest niezgodny z art. 32 ust.1 i 2 w zw. z art. 41 ust. 4, art. 2 Konstytucji R.P.,

ADWOKAT
Marcin Bielecki

Załączniki:

1. zawiadomienie z ORA w Białymstoku o ustanowieniu pełnomocnikiem celem sporządzenia skargi konstytucyjnej wraz z kopertą dokumentującą datę awizacji przesyłki.
2. odpowiedź na skargę Sędziego Penitencjarnego skierowaną do skarżącego.
3. potwierdzenie odbioru odpowiedzi na skargę przez osobę skarżącego.
4. postanowienie SR w S o zwolnieniu z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w sprawie i ustanowienie pełnomocnika.
5. pismo przewodnie Sądu Okręgowego w B , na którym widnieje prezentata wpływu wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika do właściwego Sądu Rejonowego.
6. pismo z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w B z dnia .11.2015r.
7. odpis skargi wraz załącznikami (5 szt.);